

Số: 1215/KH-YTDP **ĐẾN** Ngày: 03/7/2017 Tp. Hồ Chí Minh, ngày 13 tháng 6 năm 2017

Chuyển:

Lưu hồ sơ số: **KẾ HOẠCH**

Kiểm soát điểm nguy cơ phát sinh muỗi truyền bệnh Sốt xuất huyết và bệnh do vi rút Zika tại thành phố Hồ Chí Minh năm 2017

I. Khái niệm về kiểm soát điểm nguy cơ phát sinh muỗi truyền bệnh Sốt xuất huyết và bệnh do vi rút Zika

Điểm nguy cơ phát sinh muỗi truyền bệnh Sốt xuất huyết và bệnh do vi rút Zika (sau đây gọi tắt là điểm nguy cơ) là 1 địa chỉ xác định và có một trong những đặc điểm sau:

- Có nhiều vật trữ nước hoặc có khả năng ứ đọng nước
- Nơi thường xuyên tập trung đông người

Một số điểm nguy cơ điển hình như: vựa ve chai, vựa trồng cây kiểng, chùa, nhà thờ, mộ tộc, điểm chăn nuôi, công ty, xí nghiệp, trường học, ký túc xá, nhà trọ, bệnh viện, công trình xây dựng, bãi đất trống,.... Thực tế cho thấy có một số loại hình điểm nguy cơ có thể xoá được ví dụ như công trình xây dựng khi hoàn thành, nhưng đa số các điểm nguy cơ là không thể xoá được như ký túc xá, bệnh viện, trường học, chùa,... Vì vậy đánh giá hiệu quả của hoạt động kiểm soát điểm nguy cơ quan trọng nhất là hướng đến mục tiêu không để phát sinh lăng quăng, muỗi truyền bệnh chứ không đơn thuần là xoá điểm nguy cơ.

Trong hoạt động kiểm soát điểm nguy cơ, diệt lăng quăng là trách nhiệm của bản thân người đứng đầu hay chủ điểm nguy cơ, hộ gia đình; còn vai trò của chính quyền địa phương là giám sát, hướng dẫn thực hiện các biện pháp nhằm không để phát sinh lăng quăng, muỗi truyền bệnh.

II. Tình hình kiểm soát điểm nguy cơ tại thành phố Hồ Chí Minh

1. Công tác kiểm soát điểm nguy cơ tại quận, huyện:

Trong 5 tháng đầu năm 2017, toàn thành phố đã ghi nhận được 16.772 điểm nguy cơ, số điểm nguy cơ được quận, huyện thực hiện giám sát chiếm 65% so với tổng số điểm nguy cơ hiện có, với 1.367 (12,6%) điểm nguy cơ có lăng quăng tại thời điểm giám sát. Trong tháng 5/2017 có tổng số 22 điểm nguy cơ có quyết định xử phạt theo Nghị định 176/2013/NĐ-CP gồm quận 1 (1), quận 3 (1), quận 12 (3), huyện Hóc Môn (6), Thủ Đức (9), Tân Bình (2). Tổng số quyết định xử phạt từ đầu năm đến nay là 45/8 quận huyện (quận 1, 3, 12, Tân Bình, Tân Phú, Thủ Đức, Bình Tân, Hóc Môn)

2. Hoạt động giám sát của thành phố

Trong 5 tháng đầu năm 2017, Trung tâm Y tế dự phòng thành phố đã tiến hành giám sát, hỗ trợ đại diện một số phường, xã thuộc 24 quận, huyện. Kết quả cho thấy phần lớn các quận huyện, phường xã đã triển khai theo hướng dẫn mới của thành phố gồm: lập danh sách các điểm nguy cơ trên địa bàn, thực hiện phân cấp quản lý và tiến hành giám sát định kỳ. Tuy nhiên vẫn còn nhiều sai sót do thiếu sự giám sát của tuyến quận huyện, sự phối hợp giữa y tế và các ban ngành đoàn thể địa phương chưa hoàn thiện.

3. Nhận định tình hình kiểm soát điểm nguy cơ

a. Điểm mạnh

Kiểm soát điểm nguy cơ là một hoạt động trong chương trình phòng chống sốt xuất huyết là một mô hình riêng đã được thành phố Hồ Chí Minh triển khai thực hiện trong nhiều năm nay nhằm chủ động giám sát, xử lý ngay những điểm nguy cơ có nguy cơ phát sinh muỗi, lăng quăng làm lây lan dịch bệnh sốt xuất huyết, trong đó có bệnh do vi rút Zika được phát hiện từ năm 2016 đến nay. Qua nhiều năm triển khai dù vẫn gặp nhiều khó khăn nhưng cũng đã đạt được một số hiệu quả nhất định, cho thấy được đây là một hoạt động chủ động khá hiệu quả hỗ trợ tích cực trong công tác phòng chống bệnh sốt xuất huyết tại địa phương cần được phát huy và quan tâm hơn nữa.

b. Thuận lợi

- Mạng lưới công tác phòng, chống dịch phủ rộng đến tận khu phố các cấp chính quyền

- Được sự quan tâm và chỉ đạo của cả hệ thống chính trị trong công tác phòng, chống dịch bệnh

c. Khó khăn, tồn tại

- Việc phân cấp thực hiện quản lý, giám sát điểm nguy cơ cho cấp khu phố/ấp chưa rõ ràng, lực lượng tại khu phố/ấp kiêm nhiệm nhiều công việc, chưa có sự phối hợp đồng bộ nên chủ yếu vẫn do trạm y tế thực hiện.

- Thiếu sự giám sát của tuyến quận, huyện dẫn đến tình trạng các phường, xã trong cùng quận, huyện thực hiện không đồng bộ không triển khai hoạt động cùng một thời điểm.

- Thiếu kinh phí hỗ trợ cho nhân sự tham gia giám sát nên việc đảm bảo giám sát đầy đủ tất cả các điểm nguy cơ còn hạn chế.

- Chưa có sự chỉ đạo quyết liệt của Ủy ban nhân dân quận, huyện đối với ban ngành đoàn thể, đội phòng, chống dịch về việc giám sát điểm nguy cơ, từ đó mỗi phường, xã gần như chỉ có 1 người thực hiện giám sát điểm nguy cơ trên địa bàn.

III. Kế hoạch kiểm soát điểm nguy cơ năm 2017

Nhằm thực hiện tốt hoạt động kiểm soát các điểm nguy cơ có khả năng phát sinh muỗi, lăng quăng làm phát sinh dịch bệnh sốt xuất huyết và bệnh do vi rút Zika, tiếp tục thực hiện chỉ thị số 14/CT-UBND ngày 11/8/2015 về việc tăng cường công tác phòng chống sốt xuất huyết Dengue tại Thành phố và văn bản chỉ đạo số 3257/UBND-VX ngày 29/5/2017 của UBND thành phố về việc tăng cường công tác phòng, chống dịch bệnh sốt xuất huyết và Zika tại thành phố, Trung tâm Y tế dự phòng thành phố tiến hành xây dựng kế hoạch kiểm soát điểm nguy cơ phòng chống bệnh Sốt xuất huyết và bệnh do vi rút Zika năm 2017 cụ thể như sau:

1. Mục tiêu

- Phát hiện sớm, đáp ứng nhanh và xử lý triệt để các điểm nguy cơ trên địa bàn
- Xây dựng được cơ chế áp dụng biện pháp xử phạt hành chính nhằm xử lý quyết liệt những trường hợp không thực hiện hành vi giảm nguồn sinh sản của muỗi
- Tăng cường hiệu quả phối hợp giữa các ban ngành đoàn thể liên quan triển khai các biện pháp phòng chống dịch bệnh, kiểm tra, giám sát các hoạt động tại địa phương.

2. Chỉ tiêu lượng giá

- Trên 90% điểm nguy cơ trên địa bàn được giám sát định kỳ theo từng loại hình (hàng tháng và hàng quý).
- 100% điểm nguy cơ trong phạm vi ổ dịch được giám sát và xử lý lăng quăng triệt để hàng tuần cho đến khi kết thúc ổ dịch.
- Trên 95% điểm nguy cơ không có lăng quăng khi được kiểm tra

– Các điểm nguy cơ vẫn còn phát hiện lãng quăng sau 2 lần kiểm tra, hướng dẫn phải bị xử phạt theo Nghị định 176/2013/NĐ – CP

– 100% quận, huyện, phường, xã có ban ngành đoàn thể tham gia trực tiếp vào công tác giám sát, xử lý điểm nguy cơ trên địa bàn

– 100% khu phố, ấp có đội phòng chống dịch, thường xuyên hoạt động giám sát điểm nguy cơ và xử lý ổ dịch bệnh truyền nhiễm tại địa bàn

3. Các giải pháp triển khai

– Ngành Y tế đóng vai trò quan trọng trong việc tham mưu các hoạt động và các giải pháp chuyên môn cho Lãnh đạo UBND nhằm tăng cường công tác chỉ đạo phòng chống dịch của quận, huyện, phường, xã, tăng cường trách nhiệm và phân công nhiệm vụ cụ thể từng thành viên

– Lập danh sách các điểm nguy cơ gồm những nơi tập trung đông người hoặc nơi có nhiều vật chứa nước

– Thành lập đội diệt lăng quăng tại từng khu phố / ấp gồm các thành viên từ ban điều hành khu phố / ấp, ban điều hành tổ, thành viên từ các ban ngành đoàn thể; hoạt động dưới sự điều động của Ủy ban nhân dân phường xã

– Đội diệt lăng quăng thực hiện vận động và cùng người dân thực hiện diệt lăng quăng trong nhà dân, ưu tiên can thiệp tại các điểm nguy cơ

– Tập huấn và giao ban định kỳ hàng quý với đội diệt lăng quăng khu phố / ấp

– Trạm y tế lập kế hoạch kiểm soát, xử lý điểm nguy cơ; trong đó phân công nhân sự và giao chỉ tiêu cụ thể

– Đối với UBND phường xã chịu trách nhiệm triển khai tổng vệ sinh môi trường, thu gom vật phế thải tại nơi công cộng, không có người quản lý như công viên, bãi đất trống, khu quy hoạch treo...

– Truyền thông về nguy cơ bệnh, các biện pháp phòng bệnh, những dấu hiệu nghi ngờ bệnh, cách thông báo khi có ca bệnh nghi ngờ...cho mỗi cá nhân và chủ cơ sở.

4. Phân công trách nhiệm thực hiện

a. Trung tâm Y tế dự phòng thành phố

– Hướng dẫn chuyên môn, triển khai các nội dung giám sát điểm nguy cơ đến tuyến quận huyện, phường xã

– Giám sát, hỗ trợ hoạt động kiểm soát điểm nguy cơ tại tuyến quận, huyện, phường, xã

– Tổng hợp kết quả giám sát điểm nguy cơ của 24 quận huyện hàng tháng và báo cáo Sở Y tế.

b. Trung tâm Y tế quận, huyện

– Phối hợp phòng Y tế tham mưu Ủy ban nhân dân quận, huyện xây dựng kế hoạch cụ thể phù hợp với tình hình thực tế tại địa phương nhằm chỉ đạo việc triển khai các hoạt động kiểm soát điểm nguy cơ, đặc biệt là huy động nhân sự từ các khu phố/ấp, các ban ngành đoàn thể liên quan để đảm bảo cho việc phân cấp quản lý và giám sát điểm nguy cơ định kỳ được thực hiện đến từng khu phố/ấp.

– Báo cáo kết quả thực hiện hoạt động kiểm soát điểm nguy cơ trên địa bàn cho Ủy ban nhân dân quận huyện định kỳ nhằm đánh giá hiệu quả giám sát, qua đó khắc phục những thiếu sót, khó khăn còn tồn tại để từng bước củng cố hệ thống giám sát chủ động dịch bệnh tại địa phương từ cấp khu phố/ấp.

– Hướng dẫn, theo dõi thực hiện giám sát điểm nguy cơ của phường xã và có kế hoạch kiểm tra định kỳ.

– Thực hiện giám sát, quản lý các điểm nguy cơ thuộc phân cấp quản lý của mình

– Tham mưu UBND quận huyện xử phạt theo Nghị định 176/2013/NĐ-CP đối với những cá nhân, tổ chức, đơn vị làm phát sinh muỗi, lăng quăng

– Tổng hợp kết quả kiểm tra, giám sát hàng tháng của tuyến phường xã và gửi về Trung tâm Y tế dự phòng thành phố trước ngày 6 của tháng kế tiếp (biểu mẫu đã được triển khai theo công văn số 2477/TTYTDP-KSBTN ngày 27/10/2016 và đã tập huấn vào tháng 12/2016)

– Hàng tháng TTYTDP quận huyện họp giao ban các phường xã để thông báo, rút kinh nghiệm và định hướng xử lý điểm nguy cơ trong quá trình thực tế kiểm tra

c. Trạm Y tế

– Tham mưu Ủy ban nhân dân phường, xã xây dựng kế hoạch cụ thể, chi tiết gồm các hoạt động như lập danh sách, truyền thông, giám sát điểm nguy cơ và phân công nhân sự phụ trách cụ thể thực hiện giám sát.

– Tập huấn, hướng dẫn cho lực lượng tham gia lập danh sách điểm nguy cơ, tham gia kiểm tra, giám sát điểm nguy cơ

– Thực hiện giám sát, quản lý các điểm nguy cơ thuộc phân cấp quản lý của mình

– Tham mưu UBND phường xã xử phạt theo Nghị định 176/2013/NĐ-CP đối với những cá nhân, tổ chức, đơn vị làm phát sinh muỗi, lăng quăng

– Tổng hợp kết quả kiểm tra, giám sát hàng tháng và gửi về Trung tâm Y tế dự phòng quận huyện

5. Kinh phí

Kinh phí thực hiện từ kinh phí chương trình phòng chống sốt xuất huyết năm 2017 và kinh phí phòng chống dịch của địa phương.

Trên đây là kế hoạch kiểm soát điểm nguy cơ phát sinh muỗi truyền bệnh Sốt xuất huyết và bệnh do vi rút Zika tại thành phố Hồ Chí Minh năm 2017, Trung tâm Y tế dự phòng Tp.HCM đề nghị các đơn vị căn cứ kế hoạch này khẩn trương xây dựng, triển khai kế hoạch và củng cố lại các hoạt động phòng, chống sốt xuất huyết và bệnh do vi rút Zika hiệu quả tại quận, huyện. Trong quá trình thực hiện, nếu gặp khó khăn đề nghị đơn vị liên hệ để được hỗ trợ, giải quyết./.

Nơi nhận:

- Sở Y tế;
- Bs Nguyễn Hữu Hưng-PGD SYT;
- Phòng NVY-SYT;
- UBND,TTYT 24QH;
- Phòng KH-TC;
- Lưu: VT, KSBTN.
- LTAT(54b)

GIÁM ĐỐC

Nguyễn Trí Dũng